

Op Stapel 2016-07

2 juni 2016

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Jan Brewée
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Basisonderwijs**
- **Secundair onderwijs**
- **Centra voor leerlingenbegeleiding**

Ontwerp-BVR betreffende het basis- en secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

De maatregelen gaan in op 1 september 2016.

BASISONDERWIJS

- **Problematische afwezigheden** van vijf of meer, al dan niet gespreide, halve lesdagen per schooljaar moeten worden gemeld aan het CLB, waarmee een gezamenlijk traject moet worden opgezet om de betrokken leerling te begeleiden. Van die begeleiding moet de school een dossier bijhouden (eventueel als onderdeel van het leerlingendossier).

Tot nog toe moest dat pas bij meer dan tien halve lesdagen problematische afwezigheid. De overheid wil korter op de bal spelen.

De verplichting AgOdi nog eens apart op de hoogte te brengen zodra het om meer dan dertig halve lesdagen per schooljaar gaat, vervalt. Via *Discimus*, de elektronische gegevensuitwisseling met de overheid, is AgOdi op de hoogte van elke afwezigheid.

SECUNDAIR ONDERWIJS

- Een school die een beroep doet op **minimumpakketten** (forfaitaire (nood)pakketten uren-leraar die onder bepaalde voorwaarden aan scholen voor gewoon voltijds secundair onderwijs worden toegekend als de toepassing van de coëfficiënten de volledige realisatie van de leerplannen in het gedrang zou brengen), moet voortaan op erewoord verklaren dat ze in geen enkel structuuronderdeel van de graad of onderwijsvorm waarvoor ze een minimumpakket heeft gekregen, tijdens het betrokken schooljaar een inschrijving weigert op basis van capaciteit of volzetverklaring.
- **Problematische afwezigheden** van vijf of meer, al dan niet gespreide, halve lesdagen per schooljaar moeten worden gemeld aan het CLB, waarmee een gezamenlijk traject moet worden opgezet om de betrokken leerling te begeleiden. Van die begeleiding moet de school een dossier bijhouden (eventueel als onderdeel van het leerlingendossier).

Tot nog toe moest dat pas bij meer dan tien halve lesdagen problematische afwezigheid. De overheid wil korter op de bal spelen.

De verplichting AgOdi nog eens apart op de hoogte te brengen zodra het om meer dan dertig halve lesdagen per schooljaar gaat, vervalt. Via *Discimus*, de elektronische gegevensuitwisseling met de overheid, is AgOdi op de hoogte van elke afwezigheid.

- *Leerlingen die **vanuit opleidingsvorm 1, 2 of 3** van het buitengewoon secundair onderwijs de **overstap** maken **naar een gemeenschappelijk curriculum** in het voltijds gewoon secundair onderwijs, moeten daarvoor toegelaten worden door de toelatingsklassenraad.*

Tot nog toe waren daarvoor geen termijnen voorgeschreven. Dat wordt nu goedge maakt: de beslissing moet worden genomen uiterlijk 25 lesdagen na de aanvang van de regelmatige lesbijwoning. Bij zijn beslissing houdt de toelatingsklassenraad rekening met de beslissing van het schoolbestuur (nadat dat heeft overlegd met de ouders, de klassenraad en het CLB) over de redelijkheid van de vereiste aanpassingen, als de leerling over een niet-opgeheven verslag beschikt voor toegang tot het buitengewoon onderwijs, en (in voorkomend geval) met het advies van de klassenraad van het buitengewoon onderwijs. Dat een (of meer) toelatingsklassenraden voordien géén toelating zouden hebben gegeven, belet een andere toelatingsklassenraad niet dat alsnog te doen. De toelating door de toelatingsklassenraad impliceert het opheffen door het CLB van het verslag voor toelating tot het buitengewoon onderwijs.

- Met betrekking tot de toegang voor leerlingen met een verslag voor buitengewoon secundair onderwijs die een **individueel curriculum** in het voltijds gewoon secundair onderwijs willen volgen (het schoolbestuur heeft uit het overleg met de ouders, de klassenraad en het CLB geconcludeerd dat de vereiste aanpassingen redelijk zijn) – het kan ook gaan om leerlingen waarvoor de toelatingsklassenraad geen toelating heeft gegeven om het gemeenschappelijk curriculum te volgen – heeft de toelatingsklassenraad (enkel) een adviserende bevoegdheid. Het zijn de ouders die beslissen. Zij beslissen ook over de studievoortgang van de leerlingen, nadat ze kennis hebben genomen van het advies van de begeleidende of de delibererende klassenraad.
- Er wordt gepreciseerd in welke gevallen een **attest van regelmatige lesbijwoning** wordt uitgereikt in het gewoon voltijds secundair onderwijs (en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs):
 - als de leerling het derde leerjaar van de derde graad van het algemeen of het kunstsecundair onderwijs ingericht onder de vorm van een voorbereidend jaar op het hoger onderwijs, heeft gevolgd;
 - als de leerling wegens ziekte of ongeval niet het geheel van de vorming van een schooljaar heeft kunnen volgen en de klassenraad hem een spreiding van het lessenprogramma (een leerjaar over twee schooljaren of een graad over drie schooljaren) heeft toegestaan (artikel 121 Codex secundair onderwijs);
 - als de leerling gedurende een periode van het schooljaar niet in een school was ingeschreven omdat zijn opleiding Se-n-Se of HBO5-verpleegkunde niet over een volledig schooljaar is gespreid (artikel 14septies, eerste lid, 1°, tweede zin van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 *betreffende de controle op de inschrijvingen in het secundair onderwijs of in het stelsel van leren en werken*);
 - binnen het kader van meer individuele leertrajecten als toepassing wordt gemaakt van artikel 34quater of artikel 38bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 *betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs*).

De opsomming is exhaustief. De bijlage bij het besluit bevat het nieuwe (uniforme) model en de invulinstructies.

DEELTIJDS BEROEPSSECUNDAIR ONDERWIJS

- *Onderwijsdecreet XXVI machtigt de Vlaamse Regering om ook voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs de doelgroep voor **onthaalonderwijs (OKAN)** ruimer te definiëren dan in het decreet *leren en werken* (Op Stapel 2016-02 van 15 februari 2016). Daar is een anderstalige nieuwkomer¹: een jongere die voldoet aan de (alle) volgende voorwaarden:
 - a) *een nieuwkomer zijn, dat wil zeggen: maximaal één jaar ononderbroken in België verblijven;*
 - b) *Nederlands niet als moedertaal of thuistaal hebben;*
 - c) *maximaal negen maanden ingeschreven zijn, de maanden juli en augustus niet inbegrepen, in een onderwijsinstelling met Nederlands als onderwijstaal;*
 - d) *het Nederlands onvoldoende beheersen om deeltijds beroepssecundair onderwijs met goed gevolg te doorlopen;*
 - e) *op 31 december volgend op de aanvang van het schooljaar de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.**

De Vlaamse Regering legt het nu, zoals voor het gewoon voltijds secundair onderwijs, in handen van de klassenraad: voor individuele situaties en in uitzonderlijke omstandigheden kan die van voorwaarden a), c) en e) afwijken. Er moet dan wel voldaan zijn aan de volgende voorwaarden:

- de klassenraad neemt een gunstige en gemotiveerde beslissing uiterlijk 25 lesdagen na aanvang van de regelmatige lesbijwoning;
 - de klassenraad bestaat ten minste uit alle stemgerechtigde leden en een afgevaardigde van het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding;
 - de toegestane afwijking wordt gemeld aan de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap.
- Gezien de focus op tewerkstelling in de conceptnota *duaal leren* en de door de arbeidsmarkt en het onderwijsveld gesignaleerde nood aan meer begeleiding gedurende de eerste maanden van tewerkstelling, werd vanaf dit schooljaar een begeleidingsproject opgezet voor een duurzamere tewerkstelling (**IBAL**: Intensieve Begeleiding Alternierend Leren voor jongeren uit *Leren en Werken*). IBAL wordt volgend schooljaar mee opgenomen in de verdeling van de **aanvullende werkingsmiddelen voor leren en werken**. Vermits het totaalbudget niet wijzigt, heeft dat repercussies op de verdeling van het budget:
 - de aanvullende werkingsmiddelen voor de invulling van de voortrajecten worden teruggebracht tot 50 euro per jongere die in 2015-2016 minimaal 96 uur effectief in een voortraject heeft gepresteerd (voor zover als dusdanig door de organisator geregistreerd in de chronologische fiche en door de opdrachthouder van de bevoegde dienst van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming geverifieerd);
 - de aanvullende werkingsmiddelen voor de invulling van de brugprojecten blijven gelijk, maar het totale urencontingent voor de brugprojecten wordt verminderd: 0,50 euro per jongere per effectief gepresteerd uur in een brugproject in 2015-2016, met een maximum van achthonderd uur (voor zover als dusdanig door de organisator

¹ Anderstalige nieuwkomer is ook: een leerling die officieel verblijft in een open asielcentrum en op 31 december volgend op de aanvang van het schooljaar nog geen achttien is.

- geregistreerd in *Mijn Loopbaan* van de VDAB en door de opdrachthouder van de bevoegde dienst van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming geverifieerd);
- er gaan aanvullende werkingsmiddelen naar het project IBAL: dat wordt 20 euro per jongere die in 2015-2016 deelnam aan het project (voor zover als dusdanig geregistreerd in *Mijn Loopbaan* van de VDAB);
 - de toekenning van aanvullende werkingsmiddelen voor de invulling van de arbeidsdeelname wordt vereenvoudigd: waar ze tot nog toe per uur werden toegekend, worden ze voortaan per dag toegekend: 2,25 euro per kalenderdag voor leerplichtige jongeren die in 2015-2016 contractueel in de fase arbeidsdeelname zaten en 0,25 euro per kalenderdag voor niet-leerplichtige jongeren die in 2015-2016 contractueel in de fase arbeidsdeelname zaten (voor zover als dusdanig geregistreerd in *Mijn Loopbaan* van de VDAB. Voor arbeidsdeelname (die inhoudelijk moet aansluiten bij de component leren) komen in aanmerking: deeltijdse arbeidscontracten, werknemersleercontracten, contracten individuele beroepsopleiding van de VDAB, tewerkstelling via Sociale Maribel of Generatiepact, beroepsinlevingsovereenkomsten, Jojo-contracten en werkervaringsprojecten (tewerkstelling in het kader van artikel 60, §7, van de wet van 8 juli 1976 *betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn* of in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 *betreffende werkervaring*). Een jongere waarvoor tijdens de looptijd van zijn contract in het schooljaar 2015-16 de leerplicht eindigt, wordt voor de toepassing beschouwd als een leerplichtige jongere.

De aanvullende werkingsmiddelen worden bij het voorschot op het werkingsbudget van het centrum DBSO gevoegd.

- De **voortrajecten** georganiseerd tijdens het schooljaar 2015-2016 die door de overheid gesubsidieerd werden, blijven dat gedurende het schooljaar 2016-2017. Er worden er geen bijkomend gesubsidieerd.

BUITENGEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS

- De **niet-verplichte leerlingenstage of de sociaal maatschappelijke training in opleidingsvorm 1** van het buitengewoon secundair kan voor maximaal dertig dagen per schooljaar. De klassenraad kan die duur verlengen tot zestig dagen, of (met een bijkomende motivering, geïndividualiseerd op maat van de leerling, en als het schriftelijk gemeld wordt aan de onderwijsinspectie) ook langer.

De **niet-verplichte leerlingenstage** tijdens de tweede fase van **opleidingsvorm 2** van het buitengewoon secundair onderwijs kan voor maximaal dertig dagen per schooljaar. In het laatste jaar van de tweede fase kan de klassenraad die duur verlengen tot zestig dagen of (met een bijkomende motivering, geïndividualiseerd op maat van de leerling, en als het schriftelijk gemeld wordt aan de onderwijsinspectie) ook langer.

In **opleidingsvorm 2** kan een leerling tijdens het laatste jaar van de tweede fase op basis van een individuele handelingsplanning, na beslissing van de klassenraad, zo mogelijk in samenspraak met de ouders en de leerling, een **leerlingenstage volgen in een alternerende vorm** (leerlingenstage en vorming op school) op weekbasis. Daarbij kan worden afgeweken van de hoger vermelde maximale stageduur.

In de kwalificatiefase en in het laatste jaar van de opleidingsfase van **opleidingsvorm 3** van het buitengewoon secundair onderwijs kan, in groep, en onder voortdurende begeleiding van de leraar een **niet-verplichte leerlingenstage** worden georganiseerd (Onderwijsdecreet XXVI, zie *Op Stapel 2016-02* van 15 februari 2016). De klassenraad bepaalt er de minimale en maximale duur van.

De minimale duur van de **verplichte individuele leerlingenstage tijdens de kwalificatiefase in opleidingsvorm 3**, op het laatste jaar na, is vijf dagen per schooljaar; de maximale duur vijftien dagen. Tijdens het laatste jaar is de minimale duur van de verplichte leerlingenstage tien dagen; de maximale duur dertig dagen. De klassenraad kan die duur verlengen tot zestig dagen of (met een bijkomende motivering, geïndividualiseerd op maat van de leerling, en als het schriftelijk gemeld wordt aan de onderwijsinspectie) ook langer.

*

De leerlingenstages en de sociaal-maatschappelijke training kunnen worden opgesplitst in periodes van halve dagen.

Op de klassikale stages in de kwalificatiefase en het laatste jaar van de opleidingsfase na, gaat het om regels die al in omzendbrief [SO/2016/01 \(BuSO\)](#) staan, maar nu 'wettelijk' in een besluit worden vastgelegd.

- Een leerling die in de kwalificatiefase of integratiefase van **opleidingsvorm 3** in het buitengewoon secundair onderwijs een getuigschrift heeft behaald, kan niet meer opnieuw ingeschreven worden in de kwalificatiefase, c.q. integratiefase, van dezelfde opleiding of van een opleiding buiten het samenhangende geheel van opleidingen.
- De **getuigschriften, de attesten en de processen-verbaal in opleidingsvorm 3** worden ondertekend door de directeur en door minstens drie leden van de klassenraad. Het attest van alternerende beroepsopleiding wordt enkel door de directeur ondertekend.

LEERLINGENBEGELEIDING

- **Problematische afwezigheden** van vijf of meer, al dan niet gespreide, halve lesdagen per schooljaar in het basis- en secundair onderwijs moeten worden gemeld aan het CLB, waarmee een gezamenlijk traject moet worden opgezet om de betrokken leerling te begeleiden. Van die begeleiding moet de school een dossier bijhouden (eventueel als onderdeel van het leerlingendossier).

Tot nog toe moest dat pas bij meer dan tien halve lesdagen problematische afwezigheid. De overheid wil korter op de bal spelen.

De verplichting voor de school AgOdi nog eens apart op de hoogte te brengen zodra het om meer dan dertig halve lesdagen per schooljaar gaat, vervalt. Via *Discimus*, de elektronische gegevensuitwisseling met de overheid is AgOdi op de hoogte van elke afwezigheid.

- De modaliteiten inzake uitwisseling van gegevens uit het **multidisciplinaire dossier** van de leerling, zoals vastgelegd in de vigerende CLB-regelgeving, worden gealigneerd op de modaliteiten rond gegevensuitwisseling in het decreet Integrale Jeugdhulp van 12 juli 2013. Zo kunnen gegevens uit het dossier óók worden bezorgd aan de verschillende actoren van de Jeugdhulp (zoals opgesomd in artikel 72 van het decreet). Het gaat dan uitsluitend om gegevens die noodzakelijk zijn voor de jeugdhulp en er wordt zo veel mogelijk geprobeerd de instemming met de uitwisseling te verkrijgen van de persoon op wie de gegevens betrekking hebben.

‘Opvoedingsverantwoordelijken’ hebben geen toegang tot het luik *medische gegevens* van het dossier. De bepalingen inzake toegang tot gegevens uit het multidisciplinaire dossier van de leerling, zoals vastgelegd in de CLB-regelgeving, kunnen immers geen afbreuk doen aan de bepalingen van de wet van 22 augustus 2002 *betreffende de rechten van de patiënt*. Daar is wel sprake van ‘ouders’ en ‘voogd’, maar de term ‘opvoedingsverantwoordelijke’ komt er niet in voor.

- In het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 *op de operationele CLB-doelstellingen* werd, ten onrechte, de **samenwerking tussen de CLB’s en de organisaties die betrokken zijn bij het Vlaamse preventieve gezondheidsbeleid (waaronder de Logo’s: organisaties Lokaal Gezondheids Overleg)** geschrapt. De bepaling wordt weer ingeschreven.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 *op de operationele CLB-doelstellingen* voorziet in een **gehooronderzoek** als onderdeel van de verplichte medische CLB-onderzoeken. Tot op heden verliep de gehoorscreening in de CLB’s niet gestandaardiseerd en werden de resultaten niet systematisch geregistreerd. De *Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg* heeft nu een standaard voor toonaudiometrie ontwikkeld. Die werd door de Vlaamse minister van Volksgezondheid goedgekeurd voor toepassing door de CLB’s. De tekst van het besluit wordt daaraan conform gemaakt: het onderzoek van het gehoor verdwijnt als onderdeel van het algemene consult en wordt onderdeel van het gerichte consult bij de leerlingen van het eerste jaar kleuteronderwijs en het eerste jaar lager onderwijs.
- In *Op Stapel 2016-02* van 15 februari 2016 kon u al lezen dat de projectsubsidie voor gegevensuitwisseling (Leerling Administratie en Registratie Systeem – LARS) structureel wordt gemaakt. Om in aanmerking te komen voor subsidie voor het volgende schooljaar, moet een projectaanvraag worden ingediend uiterlijk op 15 mei (voor het schooljaar 2016-2017 uiterlijk op 15 september 2016). Het moet gaan om een aanvraag van het GO! en alle representatieve verenigingen van de besturen van de centra voor leerlingenbegeleiding van het gesubsidieerd onderwijs samen. De subsidie wordt uitbetaald in twee schijven: 80% na goedkeuring van het project en het saldo na goedkeuring van het inhoudelijk en financieel verslag over de voorbije subsidieperiode (dat uiterlijk op 30 september moet worden ingediend).

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het ontwerp.